

ANMELDELSER

H. Hjorth-Nielsen: Danske Sagførere under Loven af 26. Maj 1868 (Beskikkelser udfærdigede i Tiden 1. Jan. 1869—30. Sept. 1919). Udgivet af Det danske Sagførersamfund. Kbh. 1941. (498 Sider).

I den danske genealogiske Litteraturs Historie findes to Retninger, en, der betegnes ved Navne som Giessing og Lengnick, og som har sat sig som Opgave fortrinsvis at publicere genealogiske Fremstillinger, og en anden, Mænd som Wiberg, Carøe og Hirsch, der har paataget sig det i mange Maader ulige mere brydsomme Hverv systematisk at samle det Materiale sammen, som i første Række skal komme andre Forskere til gode. »Etatværkerne« kan imidlertid igen deles i to Grupper, af hvilke den første har til Hensigt at meddele fuldstændige Fortegnelser over en Stands Medlemmer gennem Tiderne, bygget paa førstehaands Kildemateriale, den anden kun vil give en Oversigt over de nulevende Medlemmer af en bestemt Stand eller Etat, bygget paa Meddelelser fra de paagældende selv; navnlig indenfor den sidste Gruppe er Litteraturen i vort Aarhundrede, og ikke mindst i de sidste 10—15 Aar, svulmet voldsomt op, og dens Lødighed har, takket være de rent økonomiske Interesser, der har ligget bagved Bevægelsen, desværre vist sig at være omvendt proportional med Omfanget.

Medens H. Hjorth-Nielsens Danske Prokuratorer, 1935 (anmeldt i nærv. Tidsskr. 10. Rk. II, S. 75—78) decideret hører hjemme ved Siden af Wibergs Præstehistorie og Carøes Lægestand, maa Fortsættelsen vistnok placeres paa et Mellemtrin mellem de to Grupper; paa den ene Side hører Danske Sagførere netop som Fortsættelse af Værket om Prokuratorerne naturligt hjemme i den første Gruppe, sammen danner de to Værker — som alene ved deres omtrent 1000 to-spaltede, tættrykte Sider i Kvartformat er en imponerende Arbejdspræstation — en Oversigt over den danske Sagførerstand indtil 1919, paa den anden Side adskiller den sig væsentligt derfra ved i første Række at bygge paa personlige Meddelelser fra nulevende Sagførere og afdødes Efterladte og ved at tage vidtgaende Hensyn til personlige Ønsker om Udeladelse af denne eller hin Oplysning. Det maa meget beklages, at Sagførerraadet har ønsket disse Hensyn taget, endog hvor de paagældende Oplysninger fremgaar af anden trykt Litteratur, og man staar unægtelig ganske uforstaaende overfor, at den historiske Forstaaelse og Interesse, som Sagførersamfundet uimodsigeligt har lagt for Dagen ved at stille de ikke ringe Fremstillingsomkostninger til Raadighed, har svigtet paa et saa afgørende Punkt. De Mangler, der ubestrideligt kan paavises i nærværende Arbejde, skyldes da dels dette, dels det Forhold, at Arkivmaterialet for Kirkebøgerne og Folketællingers Vedkommende stopper op ved 1890, for det øvrige Stof allerede 1869, det Aar, med hvilket den foreliggende Etat begynder.

Resultatet er da, som altid naar der skal bygges i væsentlig Grad paa indkomne Besvarelser af Spørgeskemaer, blevet saa temmeligt ujævnt, og man kunde nok have ønsket, at Forfatteren i højere Grad end det, i hvert Fald sine Steder, synes at have været Tilfældet, havde bearbejdet Materialet noget mere, ikke mindst ved Anvendelsen af den blaa Blyant. Oplysninger om Opera-

tion, Sanatorie- og Reconvalescensophold (S. 283) forklarer vel et Hul paa et Par Aar i den paagældende Karriere, men der foreligger utvivlsomt adskillige Tilfælde af den Art, hvor Grunden ikke er blevet saa fuldstændigt oplyst; en anden pudsig Overflødighed findes S. 330, hvor R. Rasmussens Uvanthed med al Friluftsliv og deraf følgende Overanstængelse under Felttoget 1848—50 gerne kunde have været sparet. Paa den anden Side kan man ogsaa undertiden savne Oplysninger, saaledes for Harald Plums Vedkommende (S. 320) om Sammenbrudet, der dog var lige saa »celebert« som Alberti-Affæren, over hvilken man ikke har draget noget dækkende Slør.

Sligt er imidlertid kun Bagateller overfor den meget store Værdi, der ligger i at have Sagførerstandens Personalialia samlet paa et Sted og oplyst med den Samvittighedsfuldhed, der kendetegner Forfatterens Produktion; at Fejl, endsige Trykfejl, helt skulde være undgaaet, er næppe at vente, men man føler sig behageligt sikker paa, at Forfatterens grundige Nøjagtighed har holdt Fejlprocenten nede paa et Minimum.

Bogen afsluttes selvsagt med et meget omfattende Navneregister; man kunde dog, ligesom Tilfældet var med Danske Prokuratorer, have ønsket, at Forfatteren havde foretrukket at skrive Fornavnene helt ud i Stedet for at nøjes med Forbogstaverne, men det maa billigvis indrømmes, at Tilføjelsen af Mandens Efternavn ved Kvindenavnene bøder en Del paa de derved hæftende Ulemper.

Af stor Værdi vilde det have været, om Forfatteren havde benyttet den gode Anledning, som Afslutningen paa dette Værk frembyder, til en samlet statistisk Behandling af hele Materialet, altsaa Prokuratorerne indbefattet; vistnok vilde der derved kunne være opnaaet Resultater af Betydning langt ud over den personalhistoriske Forsknings snævrere Omraade, og det vigtige Spørgsmaal om Standscirculationen i vort Folk, som Forfatteren berører i sit Forord, kunde derigennem have faaet et betydningsfuldt Bidrag til sin Løsning.

Ser man under et paa det nu afsluttede Arbejde, har danske Genealoger og Personalhistorikere kun Grund til med Glæde at modtage et saa vægtigt Bidrag til Fremme af Forskningen med Taknemmelighed for, at der endnu findes Forskere iblandt os, som vil anvende deres Livs Arbejde paa at rydde Stenene af Vejen for andre. Den udmærkede Udførelse, hvormed den danske Sagførerstands Personalialia gennem Tiderne her er behandlet, gør det endnu mere ønskværdigt, at det maa lykkes Forfatteren at tilendebringe og til sin Tid faa trykt den samlede juridiske Stat, som han i Forbindelse med Kontorchef Falk-Jensen nu har i Arbejde. *Albert Fabritius.*

Hans H. Fussing: Herremand og Fæstebonde. Studier i dansk Landbrugs-historie omkring 1600. Kbh. 1942. (518 S. — Disp.). (Nyt Nordisk Forlag. Arnold Busck).

I Foraaret erhvervede Lektor *Hans H. Fussing* den filosofiske Doktorgrad paa sin Afhandling »Herremand og Fæstebonde«, et, som det blev erkendt fra alle Sider, overordentligt grundigt, samvittighedsfuldt og dygtigt Arbejde, som i meget høj Grad har forøget vor Viden om den danske Fæstebondes Stilling i Slutningen af 16. og første Halvdel af det 17. Aarhundrede. Det er især Bondens retslige Stilling, Dr. Fussing har taget op til Behandling, og navnlig er det Forholdene paa Adelen Godser — dvs. paa omkring 44 pCt. af Landets Jord — der har været Genstand for Undersøgelse, medens Kronbøndernes Stilling kun i mindre Omfang og strejfvís er belyst. I Indledningen gennemgaar Forfatteren klart det bevarede Kildestof og de tidligere Behandlinger af Emnet, imod hvilke han paa Forhaand giver Afkald paa enhver Polemik ud fra den Betragtning, at nyt Stof maa (dvs. kan)

føre til nye Resultater, men hvorfra man med Interesse noterer sig Allens Ansvar for den almindelige brede Opfattelse ogsaa paa dette Punkt. I de følgende fire Kapitler med talrige Underafsnit gennemgaar Forfatteren dernæst alle de Momenter, der knytter sig til Fæsteforholdet — Tiltrædelsen, Landgilden, Hoveriet og Fæsteforholdets Opløsning — for derpaa at behandle Forholdet mellem Fæsteren og de forskellige Autoriteter, han var i daglig og sjældnere Berøring med — Fogeden, Husbonden, Kongen og Tingene. Det har været Forfatterens Hensigt paa een Gang at give et Billede af Tilstandene og Udviklingen, saaledes som det tegner sig efter hans omfattende Studier i et vidt spredt og vanskeligt bearbejdeligt Kildemateriale, og at levere en Haandbog i hele Spørgsmaalet, disponeret saaledes at den, der søger Oplysning om et specielt Punkt, blot ved Hjælp af Indholdsfortegnelsen kan finde nøjagtigt, hvad han har Brug for. Medens det sidstnævnte Formaal er lykkedes fuldt ud, og vi saaledes paa visse Punkter har faaet en haardt tiltrængt Afløser af Arent Berntsen, kan det ikke nægtes, at dette er opnaaet paa Bekostning af det førstnævnte; Bogen er unægtelig vanskelig tilgængelig som Lektüre betragtet, og man kunde have ønsket, at Forfatteren havde valgt at dele sin Opgave i to og saaledes først havde meddelt os en kortfattet og klar Fremstilling af Hovedpunkterne med Henvisning til til den mere specielle Del, Haandbogen. Dennes særlige Formaal har nemlig nødvendiggjort en stadig Gentagelse af de samme Sager, belyst alt efter det Moment i Sagen, der vedrører den Side af Forholdet, som i Øjeblikket behandles. Et Led i Dispositionen, som forekommer Anmelderen bagvendt, er Anbringelsen af en Oversigt over Resultaterne af hvert Afsnit forrest i Kapitellet; det kan være meget praktisk, fordi den Læser, der kun interesserer sig herfor, kan nøjes med at læse alle Indledningerne og springe hele Bevisførelsen over, men det vilde dog alligevel have været en Fordel, om man havde faaet Præmisserne før Konklusionen.

Resultatet af Forfatterens ihærdige Arbejde er blevet dette, at Bondens Byrder i det store og hele er blevet forøget i Tiden mellem Reformationen og Enevælden, samtidig med at han er kommet til at leve under retsligt fastere Forhold. Forfatteren har saaledes nærmet sig den Steenstrupske »Kompensationsteori«. Holdbarheden af Dr. Fussings Resultater skal ikke diskuteres paa dette Sted, men det skal dog nævnes, at det til Skildringen af Rets tilstanden benyttede Kildemateriale — som er det eneste bevarede — næppe er egnet til at give et fulgyldigt Billede af Forholdene; at tegne et Billede af en Stands retslige Stilling alene paa Grundlag af Tingbøgerne, lader sig næppe gøre. Man kan paa dette Materiale fastslaa, at de Sager, som er kommet for Retten, er blevet afgjort paa den og den Maade — og her har Dr. Fusing godtgjort et meget væsentligt Resultat: Domstolenes Uafhængighed i det store og hele, og saavel Rettertingets som Regeringens Bestræbelse for Retfærdighed og Redelighed i Afgørelsen, »der var lov og ret i landet« — men hvor mange Sager er ikke kommet til Behandling? det vil sige, i hvor mange Tilfælde har Bonden enten af Frygt for Konsekvenserne eller paa Grund af svigtende økonomisk Evne undladt at rejse Sag; maaske kunde Dr. Fusing have pointeret denne Brist i Materialet noget kraftigere, end det er sket.

For den særligt personalhistorisk, og især naturligvis for den specielt adelshistorisk, interesserede Kreds har Dr. Fussings Bog saa stor Betydning, at en Omtale af den paa dette Sted ikke alene maa føles naturlig, men paa krævet; enhver Benytter af Adelsaarbogens Rettelses- og Tilføjelsesliste kender det (F), der betegner den paagældende Rettelse som meddelt af Dr. Fusing, og ved, at hans mangeaarige Studier i Tingbøger og Godsregnskaber har ydet talrige Bidrag til Løsningen af Detailspørgsmaal; i sjældnere Grad

har Gennemtrawlingen af dette Materiale vel bidraget til Ændringer af de genealogiske Opstillinger, skønt ogsaa dette forekommer, men overordentligt hyppigt er en Dødsdato blevet fastslaaet, eller en omtrentlig Dødsangivelse blevet nærmere afgrænset. For den, der kun interesserer sig for de almene Træk og store Linjer i Slægternes Historie, kan dette Filigranarbejde maaske synes mindre væsentligt, men for den, for hvem Detaillen er Personhistoriens i endnu højere Grad end Historiens Sjæl, er her udført et Suppleringsarbejde af uvurderlig Værdi. I den foreliggende Bog træder disse Detailler naturligvis ikke klart frem, og desværre har det heller ikke været Forfatteren muligt indenfor de Rammer, han har valgt, at samle sin Fremstilling af Forholdet mellem Fæstebonde og Herremand om bestemte typiske Personer, hvorved vigtige Bidrag til Personkarakteristiken kunde være opnaaet; ikke destomindre rummer det paagældende Afsnit, som iøvrigt hele Bogen, meget væsentlige og interessante spredte Bidrag af baade almen og speciel Karakter. Af almen Interesse er det af Forfatteren paaviste Forhold, at ikke mindst adelige Jomfruer og Enker har været særligt energiske i deres Godsdrift, et Forhold, der hænger naturligt sammen med hele deres økonomiske Stilling, og af mere speciel Betydning kan fremhæves de Bidrag, der findes til Belysning af Kirsten Munks, Frederik Parsbergs, Putbus'ernes og andres Personhistorie. Danske Slægtsforskere vil ikke i Fremtiden kunne komme uden om Dr. Fussings Bog, men vil Gang paa Gang ty til dens Register for at høste Frugterne af hans Møje; for den, der beskæftiger sig med Bondeslægterne paa denne Tid, vil især Stedregistret faa Betydning. Forfatteren har klogeligt valgt at udelade den endeløse Række af Patronymika af sin Bog, som vilde have faaet den og Navneregistret til at svulme endnu stærkere op, uden væsentlig Nytte, men i Stedregistret ligger den Nøgle gemt, som aabner ogsaa for de skjulte Skatte.

Saa vel for dansk Historie i Almindelighed, som specielt for Personhistorien repræsenterer Dr. Fussings Bog et vigtigt Skridt fremad; med Samvittighedsfuldhed og Grundighed er et for den enkelte Forsker paa mange Maader brydsomt og tidsrøvende Materiale blevet gennemforsket, og med videnskabelig Redelighed er det blevet fremlagt til Læserens gunstige Dom og vil blive hilst med anerkendende Taknemmelighed.

Albert Fabritius.

G. Bützow-Rohde: Ahnetavle med kortfattede Biografier for tre Søskende Bützow-Rohde med Uddrag af Stamtauler for Slægterne Rohde — Bützow — Nielsen — Cornelius. Hellerup 1942. (128 S. — Duplikeret — 1 Billedtavle).

Med Grosserer G. Bützow-Rohdes gennem mange Aar indsamlede Stof er den saa sparsomme danske Ahnetavlelitteratur blevet forøget med et vægtigt Arbejde, der desværre kun foreligger i duplikeret Skikkelse. Ledsaget af en ganske summarisk, men til Formaalet fuldt ud tilstrækkelig Oversigts-tavle, er Ahnetavlen opstillet i Listeform og nummereret efter Kekule von Stradonitz' System. Af Ahnerne kendes de 16 komplet, af 6. Slægtled (32) de 28, men derefter kan kun enkelte Ahnelinjer følges længere tilbage. For hvert enkelt Ahnepar meddeles de sædvanlige genealogiske Oplysninger, for saa vidt de har kunnet fremskaffes, og efter disse Kendsgerninger, der heldigvis staa samlede og saaledes er let overskuelige, følger en kortere eller længere Biografi, hvori Forfatteren i en let læselig Form meddeler de personhistoriske Oplysninger, der har kunnet fremskaffes, isprængt med mange smaa karakteristiske Træk, som er overleverede ad Traditionens Vej eller hentet fra Brevstof og Optegnelser. Imod det ellers saa vel udførte Arbejde, som gør et overordentligt paalideligt og solidt Indtryk, og som bærer Præget af at være blevet til ved omfattende Studier i det almindeligt kendte slægts-

historiske Arkivstof, maa beklageligvis rettes Anke for den absolutte Mangel paa Kildehenvisninger; de sparsomme Litteraturhenvisninger bag i Bogen kan ikke gøre det ud herfor, saalidt som det er tilstrækkeligt, at den rutinede Forsker i mangfoldige Tilfælde kan genkende Kilden. Selvom Værket netop ved at være duplikeret viser sin rent private Karakter, har det dog, som alle personhistoriske og genealogiske Arbejder, en Side, der vender ud mod Offentligheden, og der vil blandt de særprægede og solide Personligheder indenfor københavnsk Borgerskab og dansk Gejstlighed være adskillige af Interesse ogsaa for Forskere udenfor Familiekredsen. Det er jo i det hele taget det charmerende ved Ahnetavlen, at paa samme Tid, som den har Interesse for en meget begrænset Del af »Slægten«, nærmere bestemt faktisk kun for eet Kuld Søkende, saa har den samtidig ved stadig at brede sig paa tværs under Inddragelse af nye Slægter Betydning for en meget større Kreds end den simple Familiestamtavle, som ikke vover sig ud over den agnatiske Linie.

Som Tillæg til Ahnetavlen bringes Uddrag af fire Efterslægtstavler over Familieme *Rohde, Bützow, Nielsen og Cornelius*, dvs. Efterkommerne af Forfatterens otte Oldeforældre. Anmelderen kunde have ønsket, at disse fire Slægtsoversigter, som tilsammen danner en Konsanguinitetstavle, ogsaa i det ydre var fremtraadt paa denne Maade, men maa iøvrigt med Glæde hilse den Begivenhed i dansk genealogisk Litteratur som Offentliggørelsen af en saadan kombineret Tavleform betyder. Medens det ydre Apparat for Ahnetavlens Vedkommende som nævnt er fuldstændigt i Orden, er Slægtsoversigterne desværre saa summarisk affattede, at kun Datum for Fødsel, Vielse og Død er anført, Daab og Begravelse er udeladt, og, hvad der er mest beklageligt, Stedsangivelserne mangler.

Et fyldigt Navneregister afslutter Bogen, der yderligere ledsages af en smukt udført Billedtavle med Portrætter af Forældre, Bedsteforældre, 7 af Oldeforældrene og 3 af de 16 Ahner; man ønsker her blot, at Forfatteren havde ofret Bekostningen ved to Tavler, hvorved disse Billeder kunde være blevet opstillet i streng skematisk Orden; de særprægede Familietræ — og der er blandt disse 16 Billeder knapt nok eet »kedeligt« Ansigt — vilde derved have været lettere at følge. Alt i alt betegner Bützow-Rohdes Arbejde et værdifuldt Bidrag til vor Litteratur.

Albert Fabritius.

K. A. Heiberg: Menneskeskildring. Breve og Familiehistorie. Kbh. 1942. (23 S.) (Ejnar Munksgaard).

I Fortsættelse af sine to tidligere Smaa publikationer (se Ph. T. 11. Rk., II, S. 153) har Dr. K. A. Heiberg nu udgivet nogle Betragtninger og Brevuddrag, som dog ikke staar paa Højde med de tidligere Samlinger; ikke fordi Brevene i sig selv er mindre interessante, men fordi den tilfældige og fragmentariske Karakter, som allerede prægede den anden Samling, er blevet endnu mere fremtrædende. Da det er klart af de meddelte Brudstykker, at Forfatteren ligger inde med en rig Skat af Familiebreve, som har Værdi ogsaa for Offentligheden, maa det beklages, at vi skal nøjes med Smuler fra den riges Bord. Hvorfor samler Dr. Heiberg ikke det væsentligste sammen til en større Publikation, som forsynet med tilstrækkelig Kommentar kunde give værdifulde Bidrag til Personkarakteristiken af Forfatterens Ahnerække og fremdrage ikke mindre interessante tids- og kulturhistoriske Momenter. En væsentlig Del af Interessen ved den foreliggende Publikation samler sig om den lille Opsats »Om Slægtsnavnes Udslættelse«, som Forfatteren tidligere i lidt ændret Form har offentliggjort i nærværende Tidsskrift (11.

II, 75). Dr. Heiberg er her slaaet ned paa et vigtigt Punkt i dansk genealogisk Historieforskning, og hans Hovedtanke, at der i selve Begrebet Slægt ligger en Tendens mod Udslettelse, er utvivlsomt uangribelig; hans Bevisførelse, der gaar ud paa, at den Procentdel af det samlede Antal Descendenter i en Generation, der bærer Probandens Slægtsnavn stadig bliver mindre, vil maaske nok forekomme noget teoretisk stiv, men Forfatteren har sikkert alligevel ramt noget af det centrale. Under Arbejde med de samme Problemer er Anmelderen netop standset ved den Hovedløsning paa Problemet, som Gustav Bang ganske oversaa, men som Fahlbek tangerede uden dog at føre Tanken tilbunds, at Spørgsmaalet om Slægternes Uddøen i Virkeligheden først og fremmest er et Spørgsmaal om Definition af Begrebet Slægt. Saaledes som vi i almindelig daglig Tale opfatter Ordet Slægt, forstaar vi fortrinsvis den Gruppe Mennesker, der stammer gennem Mænd fra en fælles Stamfader, og som især er karakteriseret ved det fælles Slægtsnavn; ved Siden heraf findes imidlertid en juridisk og biologisk Definition, der til en bestemt Persons Slægt henregner alle hans Ascendenter, alle hans Descendenter og alle, med hvem han har en Stamfader, resp. Stammoder fælles (*consanguinitas*). I den hidtidige Behandling af Problemet Slægternes Uddøen har man opereret med den snævrere Slægtsdefinition, den rent agnatiske Stamtavle, og ad Erfaringens Vej ved man, at Slægterne i den Forstand dør ud, men man kan naturligvis ikke søge en biologisk Forklaring (*Degenerationen*) inden for en ikke biologisk gyldig Definition. Forklaringen er det simple Faktum, at ikke alle Mænd sætter levedygtige Sønner i Verden, hvorved Slægten altsaa, saavidt vi kender den, som Regel vil dø ud. Denne Uddøen er imidlertid, efter Anmelderens Skøn, kun tilsyneladende. Tager vi en vilkaarligt valgt Slægt, f. Eks. Brok af Estrup, saa ved vi, at Anders Jensen i Essendrup, der levede 1340, efterlod agnatisk Descendens, som uddøde 1625 med den kendte Eske Brok til Estrup, men Anders Jensens fædrene Frændre kender vi ikke — har han ikke haft Brødre, der har efterladt sig agnatisk Descendens, saa tør vi dog hævde, at al Sandsynlighed taler for, at han har haft Fætre eller fjernere mandlige, agnatiske Slægtninge — blot ukendte, fordi Kilderne i det 14. Aarhundrede rinder sparsomt — som kan have efterladt sig Afkom, og hvis »Slægt« kan blomstre i Dag f. Eks. under Navnet Heiberg. Det er for saa vidt Anmelderen ukært at fremsætte disse Synspunkter paa nærværende Tidspunkt og derved foregribe en senere fyldigere Behandling heraf, støttet paa Undersøgelser, som endnu ikke er tilendebragte, men da Spørgsmaalet nu er rejst af Dr. Heiberg — som en Udløber af Diskussionen ved det Møde, vort Samfund for nogle Aar siden afholdt med Repræsentanter for Arvelighedsforskningen — er der kun Grund til en nærmere Drøftelse af et Problem, der har en vis Interesse, ikke mindst for Spørgsmaalet om den danske Adels Forfald, og man er Dr. Heiberg taknemmelig for hans Bidrag til dets Løsning.

Albert Fabritius.

G. F. Heiberg: Slekten Heiberg. Genealogiske oplysninger og personalhistorie. Oslo 1942 (479 S.) (Cammarmeyers boghandel. Gustav E. Raabe).

Med største Interesse vil man ogsaa i Danmark modtage en ny og åjourført Udgave af G. F. Heibergs Stamtavle over Slægten Heiberg fra 1907, tilmed da denne nye Udgave paa mange Maader betyder en afgjort Forbedring. For det første maa man naturligvis være taknemmelig over den Registrering af den sidste Menneskealders Begivenheder, som Bogen byder, for det andet glæder man sig over det stateligere Format og navnlig over det rige Billedstof, som betegner et velkomment Fremskridt fra 1907-Udgaven, hvor

kun Slægtens mere prominente Medlemmer var afbildede. Paa andre Punkter har Forfatteren imidlertid ikke fundet sig foranlediget til Forbedringer, skønt ogsaa en Ajourføring med Hensyn til vor Tids Krav om eksakte Angivelser i høj Grad har været ønskværdig; at Indrykningssystemet, som ogsaa var bragt i Anvendelse i forrige Udgave, er bibeholdt, skal her ikke ankes over; Systemet har jo fortsat sine Tilhængere, men selv dets mest ivrige Forkæmpere vil have vanskeligt ved at nægte, at Overskueligheden, hvor det drejer sig om et Arbejde af saa stort et Omfang, er gaaet ganske tabt, saa meget mere som den i den her anvendte Form ikke paa nogen Maade er søgt lettet, hverken ved Løbenummerering eller blot ved Oversigtstavler. De væsentligste Anker skal derimod rettes mod den svigtende Systematik i de meddelte Oplysninger, som giver hele Arbejdet et saare ujævnt Præg; om nogen faar vi Fødsels- og Daabsdato, Døds- og Begravelsesdato, men ingen Stedsangivelser, om andre kun Aarstal, om atter andre snart Fødselsdag og Sted, men ingen Daab og ingen Stedsangivelse for Død og saaledes videre. Og denne Ujævnhed kan ikke — eller i hvert Fald ikke alene — skyldes Vanskeligheder ved at fremskaffe de nødvendige Oplysninger, blot et Par spredte Eksempler blandt mange vil vise dette: for P. A. Heiberg anføres Sted for Fødsel og Død, men kun Datum for Giftermaalet, der fandt Sted i Kbh. St. Nikolaj Kirke, for Thomasine Gyllembourg mangler paa samme Maade Stedsangivelse for Vielsen med Friherre Gyllembourg-Ehrensvärd (ligeledes Nikolaj Kirke), medens saadanne Angivelser findes for hendes Fødsel og Død, samt for hans Død, derimod ikke hans Fødested (Stockholm); for Johan Ludvig Heiberg anføres Fødested og Dato, Dødsdato og Begravelsessted, derimod ikke Dødsstedet (Bonderup ved Ringsted) eller Vielsesstedet (Slangerup Kirke); for K. A. Heiberg anføres Fødested, men Vielsesstedet (Kyndby) og Hustruens Fødested (Skibet) er udeladt og paa samme Maade angives for Lægen Povl Heiberg Fødested, men ikke Vielsessted (Roskilde) eller Hustruens Fødested (Frederikshaab i Grønland), alt sammen Oplysninger, som staa i Dansk Biografisk Leksikon. — Det er Bagateller, javel, men i vore Dage forlanger man nu engang Detailarbejdet i Orden, og naar de genealogiske Data er i den Grad skødesløst behandlet, hvorledes forholder det sig saa med de øvrige Meddelelser? Man har i hvert Fald Lov til at frygte, at de bærer et lige saa tilfældigt Præg. Det maa dog efterhaanden staa klart, at Arbejdet med at affatte en Stamtavle ikke er udført ved at lade sig nøje med de Oplysninger, man tilfældigvis kan skaffe sig ved Korrespondance, der maa en mere personlig Indsats til. En principiel Indvending af endnu større Vægt er imidlertid at rette imod Anførelsen af Adoptivbørn i selve Efterslægtstavlen. G. F. Heiberg opfører (S. 187 f.) Johanne Louise Heibergs tre Adoptivdøtre, af hvilke nu ogsaa den ældste for nylig er afgaaet ved Døden, paa Børnenes biologiske Plads, og han er ikke ene i Litteraturen om dette elementære Fejlgreb. Selvfølgelig angiver Forfatteren, at de kun er Adoptivbørn, men det er ingenlunde tilstrækkeligt. En Efterslægtstavle er en Fortegnelse over en bestemt Persons **Efterslægt**, men til denne hører Adoptivbørn kun, saafremt de tillige er illegitime Descendenter. Er dette ikke Tilfældet, maa de anføres enten i en Fodnote eller i et dertil indrettet Tillæg. Det er rimeligt og naturligt at give Oplysning om Adoptionsforholdet, i mange Tilfælde overføres Slægtsnavnet jo derved til andre Slægter, men adopterede Børn har intet at gøre paa Børnenes biologiske Plads i Rækken.

Trykfejl har Forfatteren ikke kunnet undgaa, og ganske vist er der næppe endnu fremkommet nogen større Tryksag, som ikke paa dette Punkt bærer Vidne om den menneskelige Ufuldkommenhed, men mon ikke en lidt større Omhyggelighed kunde have været anvendt; til Trykfejlene kan man desværre ikke henføre det, at den dog ikke ganske ubekendte danske adelige

Familie Krag-Juel-Vind-Frijs S. 275 kaldes Krog-J.-V.-F., eftersom den i Registret opføres under Krog.

Trods de Indvendinger, der saaledes maa rettes mod det foreliggende Arbejdes Udførelse, glæder man sig alligevel over, at Godesejer Heiberg, der har udrettet saa stort et Arbejde for Slægtsforskningen i Almindelighed og ved Oprettelsen af De Heibergske Samlinger tillige for Slægten Heiberg og Sogns Lokalhistorie, har paataget sig at levere en fornyet Oversigt over sin vidtforenede Slægt, om hvilken det vel i nok saa høj Grad som om andre dansk-norske Embedsmandsslægter gælder, at den er et levende Udtryk for den langvarige Union mellem Norge og Danmark og et vigtigt Led i den Kæde, som nu og i Fremtiden binder vore to Lande til hinanden.

Albert Fabritius.

Sejer Kühle: Frederik Paludan-Müller (særlig 1809—1850). I. Del. København, Aschehoug, 1941 (208 S.).

Med det ovenanførte Værk fremlægger Personalhistorikeren Sejer Kühle endnu et nyt betydningsfuldt Bidrag til Paludan-Müllerforskningen (tidligere i 1923 en Særundersøgelse af »Kilderne til Fr. Paludan-Müllers »Kalanus«»).

Bogen, der er 1ste Parten af et større Arbejde, spænder tidsmæssigt fra 1809 til Udenlandsrejsen 1838 — befatter sig med andre Ord med Ungdomstiden og Optakten til Hovedværket og bryder af ved Overgangen til en helt ny Epoke i Digterens poetiske og private Væsensform.

Som Værket foreligger, er det et smukt Eksempel paa Biografien af den klassiske Type, svært underbygget i det biografiske Stof, derimod i nogen Grad stillende sig en garde overfor æstetiske Droftelser. Utvivlsomt følger Forfatteren her en meget bevidst Indstilling, som kommer til Orde i Indledningen, hvor det antydes, at han først og fremmest har savnet nøjere, faste konkrete Oplysninger paa den foreliggende Litteraturs biografiske Omraade. At fastlægge hvad der med fuld Sikkerhed kan konstateres vedrørende denne eksklusive Digters Liv og Værker er da Bogens Maal, og i den Henseende har Forfatteren ikke sparet nogen Anstrengelse. Resultatet er blevet et Værk, der vil blive staaende som et af Hovedarbejderne i Litteraturen om »Adam Homos« Digter. Paa adskillige Punkter gives der foruden de rent personalhistoriske Meddelelser tillige litteraturhistoriske Oplysninger af største Interesse.

Dokumentation og Analyse er altsaa Bogens Princip — til Læseren overlades det selv at redegøre sig det æstetiske Indtryk. For saavidt er Sejer Kühles Værk da næsten for yderligtgaende sobert, idet det skyer enhver Intimitet mellem dokumentarisk og æstetisk Kritik — kun det første har hans egentlige Interesse.

At indlade sig paa en Behandling en detail af Sejer Kühles Værk vil blive for vidtløftigt; nogle spredte Udpluk vil dog maaske vise Kendere af Paludan-Müllerlitteraturen, hvad der er opnaaet ad en minutøs, biografisk Undersøgelses Vej. Navnlig Afsnittet om Barndomstiden »I Kerteminde« er i den Henseende af Interesse.

Kapitlet er i Særdeleshed viet Faderen — den senere Biskop Jens Paludan-Müller, af hvem Sejer Kühle tegner et smukt og sympatisk Billede. En af Præstens Hovedinteresser var Skolevæsenets Forbedring, hvilket medførte, at han i Kerteminde oprettede et nymodens Skoleinstitut. Ved en Undersøgelse af de vekslende Kræfter ved dette Paludan-Müllerske Læreværk paaviser Sejer Kühle, at Digteren her (delvis via Familietraditionen) fandt Raastof til flere af Hovedskikkelserne i »Ivar Lykkes Historie«. Det gælder Magister Tønnesen, Ivar Lykkes Mentor i Barnearene. I idealiseret Form er han identisk med den højst excentriske Teolog *Peter Hansen Steenschwang*, der vakte Opsigt

i Byen ved sit Vikingeliv, sin Vinterbadning og sin grænseløse Foragt for Brugen af Undervisning i de klassiske Sprog. Hans Meninger, viser det sig, gengives ofte i Romanen temmeligt ordret efter overleverede trykte Meddelelser. Det samme gælder der den anden Hovedperson Johannes Næve, der har flere Træk til Fælles med Lærersønnen *Georg Hollard Nielsen* — et lokalt Geni, der senere blev københavnskerømt og sluttelig gik saa temmeligt i Hundene. Selv den Teatergalskab, som Læsere af »Ivar Lykkes Historie« vil erindre optager saa stor Plads i Romanen, viser sig paa det nøjeste at have haft sine Forbilleder i Virkeligheden — endog saa vidt at somme af Aktørerne og Aktricerne nævnes ved deres rette Navne. Med andre Ord: hvad man stedse har anet, at »Ivar Lykkes Historie« foruden at være et nationalt Manifest efter Ulykkesaaret 1864 ogsaa er et frit Stykke digterisk Memoirelitteratur, beviser Sejer Kühles Undersøgelser nu tydeligt. Det vil altsaa bemærkes, hvorledes blot en grundig Behandling af Barndomstiden i den fynske Smaastad formaar at kaste et interessant Lys over et af Digterens seneste Værker.

Ligesaa indtrængende er de kritiske Undersøgelser af mere litteraturhistorisk Art, som Sejer Kühle anstiller overfor Ungdomsperiodens Værker; navnlig maa vel her Behandlingen af »Dandserinden« fremhæves, hvor den allerede af tidligere Recensenter paapegede Afhængighed af Byrons »Don Juan« nu dokumenteres overbevisende og tydeligt. Foruden denne Kilde mener Forfatteren, at Paludan-Müller har ladet sig inspirere af Wolffs Syngestykke »Preciosa«, idet Handlingsmotiverne viser ret nøje Overensstemmelser; hertil kommer endelig, at Hovedpersonens Forbillede sandsynligvis skal søges dels hos den beundrede Jomfru *Päiges*, dels hos den unge begavede Danserinde *Andrea Krätzmer*. Atter her vil man bemærke, hvorledes alle Omstændigheder tages i Betragtning.

Klart fremstillet er Polemiken omkring 1ste Bindet af »Poesier« fra det kritiske Aar 1837. Bogen, der vitterlig er lidet inspireret, blev sabelt grueligt ned af en anonym Anmelder i »Maanedsskrift for Litteratur«. Paludan-Müller, der paa Forhaand var informeret af *Molbeck*, om hvad der vilde komme, mente gennem en Krigslist at have konstateret, at Ophavsmanden var *Chr. Wilster*, mod hvem han da retter det skarpe Skyts i Svarkriftet »Trochæer og Jamber« (foruden at Maanedsskriftets professorale Redaktion snærtes for at have ladet Anmeldelsen passere). Satiren blev dog kun et Slag i Luften. Den lærde Redaktion svarede med et Skuldertræk: »Paludan-Müllers Angreb er egentlig for tamt, halv-venskabeligt til engang at faae den behørig Brod« (*Madvig*). Men næsten værre var det, at den, over hvem Vredens Skaaler i Særdeleshed udtømtes, var ganske sagesløs. At det slet ikke var Wilster, men derimod *C. A. Thorsen* der var Kritikens Ophavsmand, understreger og fastslaar Sejer Kühle nu endeligt. Forsøget paa gennem Udsendelsen af et nyt Bind »Poesier« at bøde paa Fadæsen mislykkedes, og den før saa feterede Digter kom nu for Alvor ud i det tomme Rum. Skuffelsen førte til den store Sygdomskrise med den paafølgende Rekonvalescenstid i det Borchske Hjem; efter Giftermaalet med *Charite* og paa Tærskelen til Udenlandsrejsen afslutter Sejer Kühle Biografiens første Bind.

Maaske vil det selv af disse spredte Betragtninger være fremgaaet, med hvilken Interesse og Kærlighed til Detaillen der er arbejdet. Med megen Forventning maa der derfor ses hen til det kommende Bind, hvor Hovedværket skal finde sin Behandling. Hermed vil enhver Paludan-Müllerinteresseret have modtaget de grundigste Forudsætninger for at lære Digterens Liv endnu nøjere at kende.

Mogens Haugsted.

SMAA MEDDELELSER

EISEN

I Personalhistorisk Tidsskrift 7. I, 77 (Aargang 1916), omhandlende *Johan Mortensen Eisen* og hans Slægt, forekommer flere fejlagtige Data, der korri- geres ved nedenstaaende.

Johan Mortensen og Hustru *Augusta Elisabeth Petersen* tjente ikke hos Grev Moltke paa Bregentved og blev heller ikke viet derfra, men iflg. G. Malling: Vielser i Danske Landsogne 1661—1792 blev de viet i 1787 i Krogsbølle, Odense Amt, idet de begge iflg. Folketælling 1. Juli 1787 tjente hos Grev Joachim Godsche paa Einsiedelsborg Hovedgaard, han som Kammer- tjener og hun som Husholderske.

Den først omtalte *Bierfreund*, nemlig *Nicolai Bierfreund* var født ca. 1688/1690, var Købmand og Tobakspinder samt eligeret Borger i Kertem- inde, hvor han døde 1736, begr. 9/11 1736, i sit 48. Aar. Hvor han stam- mer fra, har det trods ivrig Efterforsken ikke været mig muligt at opklare. Hans Søn, *Jacob Bierfreund*, født 15/2 1722 i Kertem inde, d. 8/4 1773 i Assens, var først Købmand i Faaborg 1744—1758 og derefter i Assens 1758— 1773. Han blev begravet 13/4 1773 i Hølevad Kirke.

b. 3. *Johanne Mathilde Bierfreund*, død 2. November 1832 i Nyborg.

b. 4. *Rasmine Cathrine Jensen*, f. 15. November 1824 i Nyborg.

b. 5. *Ludvig Wilhelm Bierfreund*, f. 14. September 1819.

b. 6. *Marie Fritze Julie Bierfreund*, f. 11. Oktober 1820.

Anna Petrine Flindt, død 25. Maj 1861.

a. 3. *Else Marie Eisen*, f. 10. November 1795; hun havde i sit Ægteskab ikke 5 men 6 Børn.

a. 4. *Lorentz Wilhelm Eisen*, gift 4. December 1834.

Knud Bierfreund.

EN FRANSK EMIGRANT, JEAN D'AUBERT

I Følge Folketællingen 1. Feb. 1801 levede der i Løkken i Furreby Sogn hos Fisker Thomas Larsen en 45-aarig ugift Maler *Jean d'Aubert*.

Han døde i Løkken 17. Jan. 1817 og blev begravet i Furreby og angives da i Kirkebogen at være Præst og at være født i Lyon.

Børglum Herreds Skifteprotokol indeholder intet om ham, og det lader sig næppe oplyse, hvilke Omstændigheder der har drevet ham fra Frankrig til Vendsyssels barske Kyst; men Familien d'Aubert var jo paa hin Tid repræsenteret baade i Danmark og Norge, og det er vel sandsynligt, at Maler- Præsten er kommet til Løkken via Norge, idet Løkken havde livlig Forbin- delse med dette Land.

C. Klitgaard.

FAMILIEN BAST

I min Artikel om den dansk-norske Familie Bast — i »Personalh. Tidsskr.« 11. II, 117 ff. — er der Side 121 indløbet en kedelig Fejl, idet jeg har overset, at Kancelliraad *Peder Ifversen* til Burholt og *Karen Pedersdatter Bast* ogsaa efterlod sig 2 Sønner, som endnu har talrige Efterkommere, nemlig:

1. *Andreas Ifversen*, f. 1764, d. 1805, Student, »Litteratus« og Underhold- betjent i Aalborg, g. 1° 1787 med *Karen Hansdatter Naschou*, f. 1753, d. 1791, D. af Byfoged i Aalborg Hans Jørgen N. og Anne Sofie

Mørch og g. 1° 1778 med Postmester i Aalborg Lorentz Thomsen, f. 1736, d. 1779; g. 2° 179- med *Elisabet Sofie*

Af 1. Æ. 2 S. 1 D.; af 2. Æ. 1 D.

2. *Peder Iffversen*, 1769, d. 1810, Student, Ejer af Store Hunderup i Skallerup Sogn, derefter af Overklit Mølle i Vennebjerg S. og sidst Politibetjent i Hjørring; g. o. 1795 med *Sofie Kirstine Henningsen*, f. Asdal 1775, d. Hjørring 1862.

Mange Børn, af hvilke *Carl Johannes I.*, f. 1797, d. 1856, og *Fredrik Ferdinand I.*, f. 1810, d. 1876, begge var Købmænd i Hjørring.
C. Klitgaard.

HOLMSTED

Som Supplement til P. C. B. Bondesens Oplysninger i Personalhistorisk Tidsskrift 3, IV, 148 f. om Familien *Holmsted* og Adelsaarbogen LII, S. 77 og 80 f. kan meddeles følgende efter Trykkevælde Amts Skifteprotokol 1771—1808, fol. 20, efter en Delingsforretning over de i Kancelliraad *Thomas v. Hiemskiold* til Jomfruens Egede i hans Testamente af 4. Maj 1773 (vgl. konfirmeret 25. Juni s. A.) for hans Arvinger bestemte 100 Rdl. Arvingerne var hans Helsøskende 1—2 og Halvsøskende 3—5:

1. *Maria Holmsted*, †, hendes Datter af 1. Ægteskab:
 - a. *Martha Maria Terkelsen*, g. m. (*Jørgen*) v. *Hiemkrone* i Katterup.
2. *Karen Holmsted*, †, g. m. afg. Provst *Chr. Høst* i Kirkehelsing. Børn a.—f.:
 - a. *Friderich Høst* i Aarhus.
 - b. *Johannes Høst* ibm.
 - c. *Christen Høst* i Kjøge.
 - d. *Anne Høst*, g. m. Amtsforvalter *Niels Falch* i Kallundborg.
 - e. *Johanne Marie Høst*, g. m. Farver *Feilberg* i Kallundborg.
 - f. *Martha Høst*, g. m. Sognepræst *Christopher Bergen* i Kirke Helsing.
3. Etatsraad *Holmsted* i København.
4. Etatsraadinde *Lindencrone*.
5. Fru v. *Caroc*.

Hauch-Fausbøll.

GLAHN-SAMFUNDET

Glahn-Samfundet har fejret sit 25 Aars Jubilæum 19. Februar 1942 ved Udsendelsen af et nyt Hæfte, det første af fjerde Bind, i samme statelige Format og Udstyrelse som de tre foregaaende Bind. Af Samfundets Stiftere er Overlæge i Randers *Otto V. Lassen*, Pastor *Poul Egede Glahn* i Tjæreby, Lektor *Alfred Glahn* i Sorø og Departementschef *Kai Glahn* afgaaede ved Døden, tilbage er kun Kontorchef *Hans Egede Glahn*, der, som det fremgaar af den meddelte Korrespondance, var primus motor ved Slægtsamfundets Dannelse. Af den kortfattede Oversigt over Samfundets Virksomhed gennem de 25 Aar fremgaar det, at der er oparbejdet en Legatkapital paa 77.000 Kr. som det materielle Udtryk for Slægtens prisværdige Sammenhold; det fremgaar imidlertid ogsaa, at Medlemstallet fra Kulminationen i 1930 med 168 Medlemmer (iøvrigt kun 1 flere end ved Stiftelsen) nu er dalet til 132, som det synes, væsentligt paa Grund af manglende Tilslutning fra Slægtens yngre Generationer.

Af Interesse for den almindelige personalhistoriske Forskning er naturligvis i første Række Samfundets Publikation, som denne Gang meddeler nogle Breve fra *Søren Kierkegaard* til Svigerinden *Henriette Kierkegaard*, f. *Glahn*,

og en Oversigt over en tysk Slægt Glahn (til Cranzin), samt en Fortsættelse af Professor *H. C. Glahns* Breve, men selve Eksistensen af saadanne Samfund har dog ved at holde Slægtsbevidstheden levende, og dermed Interessen for Slægtshistorien, Betydning ogsaa for en videre Kreds. Der er derfor kun Grund til at gratulere Samfundet med det smukke Resultat af de første 25 Aars Arbejde og til at ønske det en værdig Fortsættelse.

A. F.

LANGE

I »Archiv für Sippenforschung und alle verwandte Gebiete«, 1938, S. 375 findes blandt Lejlighedsfund følgende Vielsesindførsel fra den evangeliske Kirkebog for Scheessel, Bez. Bremen:

»Copuliert 1775, Oct. 22. *Hinrich Jürgen, Johann Lange* zu Surö i. Seeland Sohn, mit *Anna Catharina, Ludolf Bostels*, weiland Dragoners Tochter.«

A. F.

TORDENSKIOLD

I Københavns Byfogedregnskab for 1720 findes under Lejermaals Bøder anført:

7. August. *Mette Rasmusdatter* og Vice Admiral *Tordenschiold* som for Søe Fiscalet er angivet. Bøde betalt for hende 6 Rdlr.

Af den af Sognepræsten for Nicolai Kirke indsendte Rapport om døbte u-ægte Børn fremgaar nærmere om Moderen og Barnet:

7. August 1720. *Mette Rasmusdatter* ved Vice Admiral *Petter Tordenskiold* medens hun tiende *Madme Berndrops* paa Østergaden, en Datter kaldet *Johanne Marie*.

Den 17. August 1720 blev *Tordenskiold* udnævnt til Viceadmiral og foretog 8. Oktober s. A. det natlige Baadeangreb paa Strandbatterierne ved Göteborg, og reiste senere paa Aaret udenlands, hvor han d. 12. November faldt i Duel i Gleidingen ved Hildesheim. Om *Tordenskiold* har været bekendt med, at han havde faaet en Datter, kan jo ikke bestemt vides, men da den ret store Bøde er betalt, kan det tænkes, at den er betalt af ham, da Moderen i sin tjenende Stilling vel vilde have Vanskelighed ved at præstere Beløbet.

Jørgen Swane.

SPØRGSMÅAL.

MUNCH.

Hvor, hvornaar og af hvem fødtes *Friederich Munch*, som blev viet i Ove Kirke 26/9 1735, Toldinspektør ved Mariager og Randers Fjorde, konstitueret 1740, Bestalling 27/5 1744, overtog Ovegaard, Ove Sogn, 1751, Kammerraad 9/5 1757, død 1769 og begravet 21/7, formodentlig 58 Aar gammel.

Nordsjællands Centralbibliotek, Helsingør.

TIL MEDLEMMERNE

Som det vil være Medlemmerne bekendt fra den i forrige Hæfte indlagte Meddelelse har Herr Kammerherre, Hofjægermester, Lehnsbaron H. Berner Schilden Holsten, Langesø, vist Samfundet sin store Interesse ved at stille et begrænset Antal Eksemplarer af den af Lehnsbaronen i Fællesskab med Bibliotekar Albert Fabritius udarbejdede:

»Lehnsbaron H. Berner Schilden Holsten's Slægtebog« til Raadighed for Samfundet, saaledes at Salgsprovenuet tilfalder Samfundets Kasse.

Af Slægtebogen er nu udkommet første Dels Bind I (bestaaende af Indledningshæfte, 1. og 2. Hæfte, ialt 96 + 612 Sider) i stort Kvartformat og righoldigt illustreret, samt 1. Hæfte af et Tavle- og Registerbind, som kan erhverves af Samfundets Medlemmer for en samlet Pris af Kr. 40,— (Bogladeprisen er fastsat til Kr. 100,—).

Medlemmerne opfordres indtrængende til at benytte Lejligheden til paa saa rimelige Vilkaar at erhverve denne store Publikation. Bestillinger bedes indsendt til Samfundets Sekretær.

DR. K. CARØE:

DEN DANSKE LÆGESTAND I—V.

- I. Doktorer og Licentiat 1479—1788.
- II. Kirurger 1738—1785.
- III. Den danske Lægestand 1786—1838.
- IV. Den danske Lægestand.
Supplementsbind til 7 Udg. (Læger, der har taget Eksamen
efter 30. Januar 1838 og er døde inden 1. Januar 1901).
- V. Supplementsbind til I—IV.
I—V Kr. 8,—. Enkelte Bind Kr. 2,—.

HENRY BRUUN:

DANMARKS AMTSFORVALTERE 1660—1848

Kr. 3,25.

FRITZ JÜRGENSEN WEST:

DE KONGELIGE AMTMÆND I HERTUGDØMMET

SLESVIG 1660—1864

Kr. 2,—.

INDHOLDSFORTEGNELSE

TIL PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFTS

FØRSTE 50 BIND

1.—9. Række II (1880—1929)

Kr. 2,—.

samt

FORTEGNELSE OVER

LITTERÆRE ARBEJDER AF LOUIS BOBÉ

Udarbejdet af ØJVIND ANDREASEN, cand. mag.

Kr. 2,—.

Henvendelse sker til Ejnar Munksgaards Forlag, Nørregade 6,
København K., Tlf. Central 6970.

Nye Bøger:

Knud Atlung:

Det kgl. Teater 1889-1939.

En statistisk-historisk Fremstilling. 1. Del: Repertoire. Auto Register.

136 Sider. Kr. 12,50.

H. E. Giersing:

Erindringer fra Danmark og Rusland.

196 Sider. Kr. 8,—.

Karoline Graves og Henrik Ussing:

Ved Halleby Aa.

Optegnelser af Karoline Graves, bearbejdede, ordnede og udgivet af Henrik Ussing. Anden ændrede Udgave.

224 Sider. 30 Ill. Kr. 10,—.

Hans Gregersen 1842-1942.

84 Sider. 9 Ill. Kr. 6,—.

K. A. Heiberg:

Menneskeskildring.

Breve og Familiehistorie.

24 Sider. Kr. 0,75.

Rikard Magnussen:

Det særlige Kors.

Efterskrift til Bogen »Søren Kierkegaard set udefra«.

216 Sider. Kr. 10,—.

Hasse Petrini:

Källstudier till Erik XIV's och Nordiska Sjuårskrigets Historia.

388 Sider. Kr. 12,00.

EJNAR MUNKSGAARDS FORLAG